

SYSMÄN KUNNAN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA 2025-2029

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	3
1.ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLTOPALVELUISTA.....	4
1.1 Koulun opiskeluhoitopalvelut	6
1.2 Terveydenhoitaja ja lääkäri	7
1.3 Suun terveydenhuolto	8
2. PSYKOLOGI- JA KURAATTORIPALVELUT	9
Koulukuraattori	9
Psykologi.....	10
Koulunuorisotyöntekijä	10
3. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO	11
3.1. Oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset.....	11
3.2. Koulukohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat.....	12
3.3 Poissaolojen ennaltaehkäisy	14
3.4. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen	16
3.5. Yhteistyö ja käytänteet koulu ympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa.....	17
4.TOIMENPITEET TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO	18
4.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin	18
Terveydenhoitajan ja lääkärin tavoitettavuus koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa	19
4.2 Yksittäisen oppilaan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen	19
4.3 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille.....	21
4.4 Tarvittavan opiskeluhoillon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	22
4.5 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet koulussa.....	23
4.6 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet	23
Erityisruokavaliot.....	24
5. YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ KOULUSSA TYÖSKENTELEVIEN JA MUIDEN OPPILAIEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA.....	25
5.1. Osallisuus opiskeluhoitosuunnitelman laatimisessa ja yhteisöllinen opiskeluhoolto.....	25
5.2. Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä	26
5.3. Opiskeluhoillon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja	

sairaalaopetuksen yhteydessä	27
Joustava perusopetus (JOPO).....	28
5.4. Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus	28
5.5 Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu.....	29
6. YHTEISTYÖ MUIDEN OPPILAIDEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA	31
6.1 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen	32
7 SUUNNITELMAT OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI, KIUZAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ JA SYRJINNÄLTÄ SEKÄ KRIISISUUNNITELMA	33
7.1 Kiusaamiseen puuttuminen ja seuranta.....	35
7.2 Väkivaltaan ja häirintään liittyvä puuttuminen ja seuranta	36
7.3 Syrjintään liittyvä puuttuminen ja seuranta.....	37
7.4 Suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle.....	37
Linkkejä kriisi, uhka- ja vaaratilanteiden sekä kiusaamisen ja väkivallan varalle	38

JOHDANTO

Opiskeluhollosta säädetään erillisellä lailla; laki oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013). Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia on muutettu joidenkin säännösten osalta vuoden 2023 alusta liittyen. Suunnitelma sisältää sekä yleisesti määrättyjä että paikallisesti päätettyjä asioita.

Sysmän kunta tekee yhteistyötä Päijät-Hämeen kuntien kanssa koskien opiskeluholloa kehittämistä ja suunnittelua, tavoitteena yhtenevät käytännöt opiskeluholloa prosesseissa. Sysmän opiskeluholloa suunnitelma on laadittu soveltuvien osien alueen muiden kuntien suunnitelmien mukaisesti. Opiskeluholloa suunnitelma pohjautuu opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin, alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja Hyte-työn kärkiin. Alueellisina kärkinä ovat osallisuus ja yhteisöllisyys, mielen hyvinvointi, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveet elintavat. [Alueellinen-lasten-ja-nuorten-hyvinvointisuunnitelma-2026-2029.pdf](#)

Opiskeluholloa suunnitelmassa kursivoitiedut kappaleet ovat suorina lainauksina lakiteksteistä, OPH:n opetussuunnitelman perusteiden opiskeluholloa käsittelevästä luvusta ja ohjeistuksista ja niitä on täydennetty Sysmän paikallisilla linjauksilla.

Opiskeluholloa vuosikello liitetään lukuvuosisuunnitelmaan. Vuosikellossa määritellään opiskeluholloa yksikkökohtaiset toimintatavat tavoitteiden mukaisesti. Vuosikelloa laadintaan osallistetaan oppilas- ja opiskelijakuntien hallituksia, henkilöstöä ja vanhempainyhdistystä. Tähän opiskeluholloa suunnitelmaan sisältyy Sysmän Yhteiskoulu (perusopetuksen vuosiluokat 1.- 9.) ja lukio sekä esiopetus, jonka järjestämisestä vastaa Sysmän kunnan varhaiskasvatus.

Sysmässä 19.12.2025

1. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arvioinnissa huomioidaan kouluyksiköiden määrän, koulujen oppilasmäärän sekä toimintaympäristön erityispiirteiden lisäksi tukea tarvitsevien osuus koko oppilasmäärästä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisesti valtakunnallisesti kerättyä paikallista seurantatietoa lasten ja nuorten terveydestä, hyvinvoinnista ja elinoloista. Lisäksi tietoa on saatavilla paikallisesti kartoitettavilla kyselyillä ja haastatteluilla.

Sysmän opiskeluhuollon erityispiirteenä on huomioitava kunnan maantieteellinen sijainti, mistä johtuen on pyrittävä palveluiden järjestämiseen lähipalveluna. Jos opiskeluhuollon palveluiden tarjonta perustuu ainoastaan valtakunnallisiin mitoitussuosituksiin, alueellinen yhdenvertainen palveluiden saatavuus ei toteudu. Huolena on, että etäisyys perustason mielenterveys- ja perheneuvola-palveluihin Lahteen muodostuu kuntalaisille haastavaksi ja varhaisen tuen periaate vaikeutuu sekä on vaarana jäädä toteutumatta. Kuntatason opiskeluhoitopalveluiden resurssien turvaamisella vähennetään erikoissairaanhoidon tarvetta ja mahdollistetaan tuen oikea-aikainen saanti. Sysmän tämänhetkinen opiskeluhuollon palveluiden taso vastaa kysyntään.

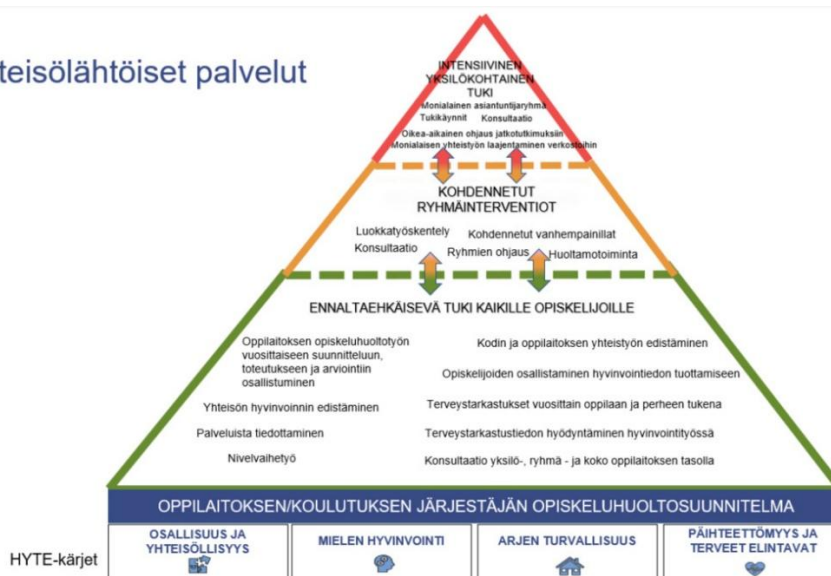
Oppilailla ja opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle oppilaalle tai opiskelijalle annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollonpalveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa. Koulujen opiskeluhoitopalveluihin kuuluvat koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Sysmän opiskeluhoitopalveluiden toteuttamisesta vastaa Terveystalo yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa. Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä

opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Kouluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n mukaista kouluterveydenhuoltoa ja opiskeluterveydenhuollolla mainitun lain 17 §:n mukaista opiskeluterveydenhuoltoa. Terveydenhuoltolain (15 § (1326/2010) mukaan lastenneuvolan tehtävänä on edistää alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskelijahuollon palveluja. OHL18§ Sysmän opiskeluhuoltohenkilöstön yhteystiedot ovat koulun Pedanet-sivulla sekä Wilman tiedotteissa.

Sysmässä toimii koulun opiskeluhuoltopalveluiden lisäksi Terveystalon hyvinvointineuvola eli varhaisen tuen palvelu, joka tarvittaessa tukee kouluyhteisön terveyttä yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa. Hyvinvointineuvolan moniammatillinen työryhmä auttaa lapsen, nuoren tai perheen tilanteen selvittämisessä. Työryhmään kuuluvat tapauskohtaisesti harkiten terveydenhoitajien ja lääkärin lisäksi psykologi, sosiaaliohjaaja ja perhetyöntekijä. Tarvittaessa työryhmään kutsutaan myös muita asiantuntijoita.

Yhteisölähtöiset palvelut

1.1 Koulun opiskeluhuoltopalvelut

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto on lakisääteistä ja maksutonta perusterveydenhuollon ehkäisevää palvelua, jota on saatavilla pääsääntöisesti koulupäivien aikana tai sen välittömästä läheisyydestä.

Kouluterveydenhuolto on peruskoululaisille ja heidän perheilleen suunnattu terveysterveyspalvelu, jonka tehtävänä on oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen, oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen, pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen, kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta, suun terveydenhuolto ja oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erityistutkimukset.

Opiskeluterveydenhuolto on suunnattu toisen asteen opiskelijoille (lukio) ja sen tavoitteena on ylläpitää ja edistää opiskelijoiden hyvinvointia edistämällä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä opiskeluyhteisön hyvinvointia, edistämällä ja seuraamalla opiskelijoiden terveyttä ja opiskelukykyä, järjestämällä terveyden- ja sairaanhoitopalveluita opiskelijoille mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen sekä suun terveydenhuolto, tunnistamalla varhain opiskelijan erityisen tuen tai tutkimuksen tarve, tukemalla opiskelijaa sekä tarvittaessa ohjaamalla jatkotutkimuksiin ja -hoitoon. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Kouluterveydenhoitajan resurssia on koko- koulutoimessa 0.75 henkilötyövuotta.

1.2 Terveydenhoitaja ja lääkäri

Kouluterveydenhoitaja on kouluyhteisön terveyden edistämisen asiantuntija. Hän vastaa hoitotyön asiantuntijana koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta ja toimii lääkärin työparina. Terveydenhoitajan tehtävät voivat liittyä koulu- ja opiskeluyhteisöön, yksittäiseen oppilaaseen ja opiskelijaan tai moniammatilliseen yhteistyöhön koulussa ja oppilaitoksessa tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä. Koko ikäluokan kattavat vuosittaiset terveystarkastukset muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Tarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti oppilaan fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa, hyvinvointia ja oppimista. Laajoissa terveystarkastuksissa selvitetään lisäksi vanhempien ja koko perheen hyvinvointia.

Terveystarkastuksista ensimmäisen, viidennen ja kahdeksannen luokan tarkastukset ovat laajoja tarkastuksia, joissa sekä terveydenhoitaja että lääkäri tapaavat oppilaan. Tarkastukseen kutsutaan mukaan myös huoltajat. Luokanopettaja tai luokanvalvoja antaa arvion oppilaan oppimisesta ja hyvinvoinnista koulussa vanhempien ja/tai oppilaan suostumuksella. Oppilaan tuen ja avun varmistamiseksi laajojen terveystarkastusten kokonaisarvioista ja jatkosuunnitelmista siirretään tarvittavaa tietoa muille oppilaan kanssa työskenteleville opiskeluhuollon toimijoille, opettajalle/luokanvalvojalle tai muille tahoille. Tietojen luovuttaminen kouluterveydenhuollosta tapahtuu aina tietosuojalainsäädännön mukaisesti.

Lukiossa terveydenhoitaja tekee terveystarkastuksen kaikille oppilaille 1. opiskelu vuoden aikana. Lääkäri tarkastaa oppilaat joko 1. tai 2. opiskeluvuoden aikana. Tarvittaessa terveydenhoitaja tekee yksilöllisiä terveystarkastuksia vielä 3. opiskeluvuoden aikana.

1.3 Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuolto on osa koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa. Määräaikaistarkastukset ovat perusta suun terveydentilan ja sen kehittymisen seuraamiseen sekä edistämiseen. Määräaikaisten terveystarkastusten lisäksi voi asiakkaalla olla yksilöllisesti määriteltäviä tarkastuksia.

Suun terveystarkastukset tehdään pääsääntöisesti koulupäivien aikana alueen hammashoitolassa. Oppilaalle järjestetään suun terveystarkastus ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella vuosiluokalla. Lisäksi tehdään tarvittaessa erikoisalakohtaisia suun tutkimuksia. Kunnan on järjestettävä opiskelijalle vähintään kerran opiskeluaikana suun terveystarkastus, jossa selvitetään suun terveysneuvonnan ja palvelujen tarve.

2. Psykologi- ja kuraattoripalvelut

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Jokaisella koululla on käytettävissä psykologi ja kuraattori, jotka tukevat koko kouluyhteisön ja yksittäisen oppilaan hyvinvointia. Lapsi, nuori, huoltaja tai henkilöstön jäsen voi ottaa yhteyttä oman yhteisön kuraattoriin ja psykologiin. Mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti järjestetään seitsemän oppilaitoksen työpäivän kuluessa pyynnöstä. Kiireellisissä asioissa, esim. äkillisessä kriisissä, keskustelu järjestetään samana tai seuraavana päivänä mahdollisuuksien mukaan.

Koulukuraattori

Koulukuraattori on sosiaalialan ammattilainen oppilaitoksessa. Kuraattoripalveluilla tuetaan oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Lisäksi työllä edistetään koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja yhteistyötä oppilaiden/opiskelijoiden perheiden ja läheisten kanssa. Koulukuraattoripalvelut ovat Sysmän Yhteiskoulun, lukion ja Päiväkoti Sykkeen esiopetuksen käytettävissä. Koulukuraattorin henkilötyövuosia on 1. Laissa määrätyn mitoituksen mukaan perusopetuksessa ja toisella asteella yhdellä kuraattorilla saa olla enintään 670 oppilasta huolehdittavanaan. Tämä mitoitus toteutuu Sysmän Yhteiskoulussa ja esiopetuksessa hyvin. Olemme maantieteellisesti kaukana palveluista, joten on tärkeää, että lapsille ja nuorille on tarjolla palveluita mahdollisimman läheltä. Koulun aikuiset, huoltajat tai oppilaat/opiskelijat itse voivat tuoda esille huolensa esimerkiksi konsultaatiokeskustelussa tai pyytämällä kuraattorin mukaan monialaiseen koulupalaveriin.

Psykologi

Opiskeluhuollon psykologi osallistuu opiskeluhoitotyöhön oman alansa asiantuntijana sekä yksittäisen oppilaan että koko yhteisön hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Työskentelyn painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä. Psykologi voi osallistua myös hyvinvointia tukevien toimenpiteiden suunnitteluun sekä koko yhteisön että yksittäisen ryhmän kohdalla. Psykologi arvioi ja tukee oppilaiden oppimista ja koulunkäyntiä sekä psyykkistä hyvinvointia yhteistyössä oppilaan lähipiiriin ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Psykologin työskentelymuotoja ovat mm. arviointi- ja tukikeskustelukäynnit, havainnointi, kouluhenkilöstön konsultaatio, vanhempainohjaus sekä moniammatillinen yhteistyö. Tilanteen mukaan psykologi voi ohjata lapsen tai nuoren koulun ulkopuolisten tukitoimien piiriin. Laissa määrätyn mitoituksen mukaan perusopetuksessa ja toisella asteella yhdellä psykologilla saa olla enintään 780 oppilasta vastuualueellaan. Psykologin palvelut ovat Sysmän Yhteiskoulun ja lukion sekä Päiväkotikiikkeen esiopetuksen käytettävissä. Opiskeluhuollon psykologin resurssi on 0.4 henkilötyövuotta eli noin 2 päivää/vko. Em. resurssia käytetään myös neuvolaikäisten psykologipalveluihin. Mitoitus on lain edellyttämällä tasolla.

Koulunuorisotyöntekijä

Sysmän Yhteiskoulussa ja lukiossa työskentelee koulunuorisotyöntekijä, joka toimii koulun arjessa kiireettömänä aikuisena. Koulunuorisotyön tavoitteena on edistää koulun yhteisöllisyyttä ja oppilaiden hyvinvointia. Työntekijä ohjaa välituntitoimintaa, pitää erilaisia oppitunteja, esimerkiksi tunne- ja kaveritaitoihin tai suvaitsevaisuuteen liittyen, järjestää ryhmäytyksiä ja ohjaa tukioppilastoimintaa. Lisäksi koulunuorisotyöntekijä toimii lukion kansainvälisten opiskelijoiden arjen tukena ja tekee kunnassa perusnuorisotyötä. Koulunuorisotyöntekijä on tällä hetkellä palkattu määräaikaista vuoden 2027 loppuun asti.

3. Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoolto) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 6 §, 4 §)

3.1. Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Sysmän opiskeluhoollon ohjausryhmänä toimii kunnan LAPE-ryhmä. Ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Koulukohtaisissa opiskeluhooltoryhmissä käsitellään kouluterveyskyselyn tulokset sekä muut hyvinvointia ja terveyttä kuvaavat mittarit esim. Move-mittausten tulokset opiskeluhoollon vuosikellon mukaisesti. Opiskeluhooltoryhmässä laaditaan suunnitelma tulosten tiedottamisesta koulun henkilöstölle, oppilaille/opiskelijoille ja heidän huoltajilleen sekä mahdollisille muille yhteistyötahoille. Tulosten perusteella suunnitellaan toimenpiteitä, kuinka vastata kyselyn perusteella esille tulleisiin kehittämistarpeisiin ja huolenaiheisiin.

Valtakunnallisten kyselyiden ja mittareiden lisäksi Sysmässä tehdään vuosittain “Mitä kuuluu?” -kyselyt jokaiselle luokalle. Kyselyistä nousseet vahvuudet ja kehittämiskohteet käydään läpi yhdessä oppilaiden ja opettajien sekä ohr-tiimin kanssa ja luodaan yhdessä luokalle tavoitteet ja toimintamalli, jolla ne voitaisiin saavuttaa. Menetelmän tavoite on luoda kerätyn tiedon pohjalta ennaltaehkäiseviä ja ryhmien hyvinvointia ja toimintaa tukevia toimintamalleja.

Sysmässä nähdään tärkeänä oppilaiden sitouttaminen ja yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistaminen kouluyhteisössä. Henkilöstöä on koulutettu Yhteispelin toimintamalliin ja Mieli ry:n materiaalien käyttöön. Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen malli ja kouluyhteisöön sitouttamista on pilotoitu henkilöstölle, oppilaille ja vanhempainyhdistyksen toimijoille SKY-hankkeen avulla ja jalkauttaminen jatkuu.

3.2. Koulukohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Ryhmiä johtavat rehtori ja varhaiskasvatuspäällikkö, jollei ryhmän johtajaksi ole nimetty jotain toista henkilöä. Ryhmien keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan toteuttaminen ja kehittäminen.

Opiskeluhoitoryhmiin kuuluvat rehtori/varhaiskasvatuspäällikkö, laaja-alaiset erityisopettajat, opinto-ohjaaja, kouluterveydenhoitaja/neuvolan terveydenhoitaja, koulukuraattori, koulunuorisotyöntekijä ja koulupsykologi. Koulun opiskeluhoitoryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa ja muutoin tarvittaessa. Opiskeluhoitoryhmä kutsuu tarvittaessa tapaamiseensa asiantuntijoita ja yhteistyötahoja. Kokouksista laaditaan muistio.

Opiskeluhooltoryhmä suunnittelee vuosikellon avulla lukuvuosittaisen toimintansa. Vuosikello sisältää sekä opiskeluhooltoryhmän omaan työskentelyyn liittyviä asioita että koko koulu yhteisön yhteisöllisen työn muotoja, joihin on tarkoitus kohdentaa toimintaa lukuvuoden aikana.

Opiskeluhooltoryhmä arvioi lukuvuosittain toimintaansa Päijät-Hämeen alueella toteutettavalla itsearviointikyselyllä.

Sysmän opiskeluhoollon vuosikello				
Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
<p>Opiskeluhoollon suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none">-Opiskeluhoollon kokoonpano-Opiskeluhoollon vuosikellon päivittäminen-Opiskeluhoollon suunnittelun ja itsearviointikyselyn pohjalta-Aikataulutus-Sidosryhmien yhteistyötapaamisista sopiminen-Ryhmytymispäivät <p>Tiedottamisen käytännöt ja aikataulut (oppilaat, huoltajat, henkilöstö)</p> <ul style="list-style-type: none">-Yksilökohtainen ja yhteisöllinen opiskeluhoito-Wilma-viestit, veso-päivä, vanhempainillat-Poissaoloihin puuttumisen malli (Sky)-Vanhempainillat, veso, oppilaille-Luokanopettajan/-valvojan johdolla-Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisy ja puuttumisen malli-Ensin henkilöstö, sitten oppilaat ja huoltajat-Tupakkatuotteiden ja päihteiden ehkäisy ja puuttumisen malli-Ensin henkilöstö, sitten oppilaat ja huoltajat-Opiskeluhoollon palveluihin ohjaaminen-Kunniplatoimien ja oppetuksen osallistumisen epäamisen yhteydessä-Oppimisen tukeen ohjaamisen periaatteet <p>Oppilaan koulutuksen aikaisen lääkityksen ja erityisruokavalioiden käytännöt</p> <ul style="list-style-type: none">-Wilma-viestit lukuvuoden alussa oppilaille sekä huoltajille. Koulupäivän aikaista lääkitystä sovitaan terveydenhoitajan kanssa	<p>Kriisisuunnitelman päivittäminen ja läpikäyminen turvatiimin kanssa</p> <p>Syysyn vanhempainillat ja niiden aikataulutus</p> <p>Hyvinvointitiedonkeruut alkavat</p> <ul style="list-style-type: none">- Mitä kuuluu -toiminnan aikataulutus ja aloitus- Laajat terveystarkastukset- Move-mittaukset (liikuntaa opettavat) <p>Oppimisen tuen tarkistuspaiste</p> <ul style="list-style-type: none">-oppimisen tuen konsultaatiot <p>Kodin ja koulun päivä</p>	<p>Tiedonkeruut jatkuvat</p> <p>Mitä kuuluu -toiminta jatkuu</p> <p>Poissaolojen 1.tarkistuspaiste ennen syyslomaa</p> <p>Tea-viisari kyselyt</p> <ul style="list-style-type: none">- Peruskoululaiset (parittomat vuodet)- Lukolaiset (parilliset vuodet)	<p>Mitä kuuluu -toiminta jatkuu</p> <p>Hyvinvointitiedon tarkastelun aloitus</p> <ul style="list-style-type: none">-Move! -mittausten tulosten käsittely-kouluterveyskyselyiden tulokset (pariton vuosi) <p>Oppilaskunnan, vanhempiyhdistyksen ym. vierailut</p>	<p>Mitä kuuluu toiminta -jatkuu</p> <p>Hyvinvointitiedon tarkastelu jatkuu</p> <p>Syyslukukauden toiminnan arviointi ja kevätlukukauden suunnitelman päivitys</p> <p>Poissaolojen 2.tarkistuspaiste ennen joululomaa</p> <p>Luokkakohtaiset ohrtapaamiset pidetty</p>

Sysmän opiskeluhoollon vuosikello				
Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu
<p>Kevään nivelvaiheyhteistyön suunnittelu alkua</p> <ul style="list-style-type: none">-Työnjaosta sopiminen (tukiohjaajat, kuraattori, opo, koulunorisotyöntekijä 6.-7-lk, 1.lk koulutulospäivä) <p>(Kiva-tiimin (tai vastaavan) tapaaminen)</p> <p>Hyvinvointitiedosta toimintaan</p> <ul style="list-style-type: none">-kehityskohteisiin reagointi-luokkakohtaisten interventioiden aloitus	<p>Oppimisen tuen tarkastelu ja hakuprosessit, erityisen tuen tarpeet (pienryhmät jne)</p> <p>Poissaolojen 3.tarkistuspaiste ennen talvilomaa</p> <p>Sidosryhmien tapaaminen: vanhempiyhdistys, tukiohjaajat, oppilas- ja opiskelijakunnan edustajat</p>	<p>Laajojen terveystarkastusten tulosten läpikäynti (1., 5. ja 8.lk)</p>	<p>Kouluterveyskyselyt (parittomat vuodet)</p> <p>Nivelvaiheiden tiedonsiirrot</p> <p>CAF-arviointi</p>	<p>Opiskeluhoollon itsearviointi</p> <p>Alustava suunnitelma seuraavalle vuodelle</p> <p>Poissaolojen 4.tarkistuspaiste kuun alussa</p> <p>Luokkakohtaiset ohrtapaamiset pidetty</p> <p>Pisa-tutkimukset</p>

3.3 Poissaolojen ennaltaehkäisy

Perusopetuslain 26 § (628/1998) velvoittaa opetuksen järjestäjiä ennaltaehkäisemään, puuttumaan ja seuraamaan systemaattisesti peruskouluikäisten oppilaiden poissaoloja ja ilmoittaa oppilaan luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Poissaolojen ennaltaehkäisyä, niiden seuranta ja poissaoloihin puuttumista on kuvattu myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (luvut 4.2, 5.1 ja 5.6). Kunnassa on käytössä Päijät-Hämeen seudullinen poissaoloihin puuttumisen malli perusopetuksessa, jossa on kuvattuna poissaolojen ennaltaehkäisy, niiden seuranta ja poissaoloihin puuttumisen periaatteita. Malli korostaa ennaltaehkäisyn ja kouluun kiinnittävän yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön tärkeyttä. Koulupoissaoloja tulee seurata säännöllisesti ja niihin on puututtava oikea-aikaisesti, jotta oppilaat saavat riittävän ja oikeanlaisen tuen oppimiseen, koulunkäyntiin ja hyvinvointiin.

Koulun henkilöstön perehdyttäminen ja yhteiset keskustelut koulun toimintatavoista sekä oppilaiden ja huoltajien tiedottaminen poissaoloihin puuttumisen mallista ja toimintatavoista mahdollistavat toimivan yhteistyön sekä tukevat kouluissa tehtävää työtä poissaolojen parissa.

Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen malli:

<https://peda.net/alueet/paijathame/perusopetuksen-sitouttava-koulu yhteisotyö>

Poissaolojen ennaltaehkäisyssä ja oppilaiden koululäsnäolon tukemisessa tavoitteena on vahvistaa koulun kohtaavaa, yhteisöllistä ja osallistavaa toimintakulttuuria sekä turvallista kouluilmapiiriä, joka tukee oppilaiden oppimista, säännöllistä koulunkäyntiä ja hyvinvointia. Ennaltaehkäisevä, yhteisöllinen työ edellyttää systemaattista suunnittelua ja siihen kohdennettua resurssia. Oppilaiden koululäsnäoloa tukevat toimet tulee kirjata opiskeluhuollon vuosikelloon ja koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Opiskeluhuoltoryhmän tehtäviin kuuluu opiskeluhuoltotyön koordinointi, vastuutehtävien jakaminen, toteutuneen toiminnan arviointi sekä poissaolotiedon hyödyntäminen ehkäisevien toimintatapojen kehittämisessä ja poissaoloihin oikea-aikaisessa puuttumisessa.

Kunnan perusopetuksen kouluissa seurataan oppilaiden poissaoloja säännöllisesti osana yhteisöllistä ja yksilökohtaista opiskeluhoitotyötä. Poissaolojen systemaattinen seuranta on jo itsessään toimenpide, jolla voidaan ehkäistä poissaolojen syntymistä ja lisääntymistä.

Poissaoloja tulee tarkastella kokonaisvaltaisemmin poissaoloihin puuttumisen mallin mukaisesti yhteisöllisellä tasolla opiskeluhoitoryhmissä. Kouluilla tulee olla kuvattuna toimintatavat poissaolotietojen kirjaamiseen, keräämiseen ja käsittelyyn. Opettajat seuraavat oppilaiden poissaoloja säännöllisesti ja puuttuvat niihin tarvittaessa yhteisen toimintatavan mukaisesti. Oppilaiden poissaoloja tulee tarkastella myös koulu-, luokka-aste ja luokkatasoilla osana suunnitelmallista opiskeluhoitotyötä. Poissaolojen tarkastelu auttaa tunnistamaan oppilaat, jotka tarvitsevat tukea, ja varmistaa, että toimenpiteet ovat oikea-aikaisia. Poissaolotieto auttaa myös tunnistamaan laajempia yhteisötason haasteita ja tukee suunnitelmallista monialaista työskentelyä myös esimerkiksi luokkien parissa.

Oppilaiden poissaoloihin puututaan poissaolojen syistä riippumatta riittävän varhain ja oikea-aikaisesti. Oppilaan poissaoloihin puuttumisessa on tärkeää keskustella asiasta oppilaan ja huoltajien kanssa, jotta saadaan muodostettua kokonaiskuva oppilaan tilanteesta. Koulun on hyvä tarjota tukea poissaolojen aiheuttamiin oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviin haasteisiin jo varhaisessa vaiheessa, jotta vältetään hankalien poissaolokierteiden syntymiseltä. Poissaolojen lisääntyessä ja ongelmallisiin poissaoloihin puuttumisessa tarvitaan usein monialaista yhteistyötä ja poissaolojen taustasyiden tarkempaa selvittelyä. Kouluilla tulee olla sovittuna yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön toimintatavoista. Eri ammattiryhmien keskinäinen matalan kynnyksen konsultaatio on tärkeää monialaisessa yhteistyössä. Tarvittaessa kootaan monialainen asiantuntijaryhmä tukemaan oppilaan oppimista, koulunkäyntiä ja hyvinvointia. Lisäksi yhteistyöhön voidaan kutsua koulun ulkopuolisia toimijoita.

3.4. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Koulun tavoitteena on tukea oppilaiden terveellistä elämää. Päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttöön liittyviä terveydellisiä ja muita haittatekijöitä käsitellään eri oppiaineissa oppilaan ikäkauden huomioon ottaen. Koulu voi myös pyytää ulkopuolisia asiantuntijoita esim. Ehyt. ry: stä pitämään oppitunteja tupakoinnista ja päihteistä sekä järjestää infotilaisuuksia huoltajille. Sysmän PETE-työssä on myös koulun ja nuorten edustus suunnittelemassa ja toteuttamassa ennaltaehkäiseviä työtapoja.

Kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa ja -tapaamisissa otetaan päihteet puheeksi oppilaiden kanssa ikätason mukaisesti. Päihteiden käytön kartoitus tehdään kaikille kahdeksaluokkalaisille osana laajaa terveystarkastusta. Tarkoituksena on auttaa nuorta itseään ja kouluterveydenhuollon henkilöstöä tunnistamaan ja arvioimaan nuoren päihteiden käyttöä, jotta tilanteeseen osattaisiin puuttua ja nuori saisi apua mahdollisimman varhain. Perusopetuksen päihteisiin sekä nikotiinituotteisiin puuttumiseen on tehty mallit, joiden mukaan kouluilla toimitaan. Tarkoituksena on myös puuttua tilanteeseen, jos oppilaasta herää huoli, vaikka hänellä ei olisi koulupäivän aikana päihteiden käyttöä. Myös ilmiöihin puututaan. Puuttumisen mallit ovat nähtävillä alla olevista linkeistä, ja ne ovat yhteneväiset Lahden kaupungin mallin kanssa.

[Kun huoli herää, päihteiden tai nikotiinituotteiden käytöstä tai ilmiöstä puuttumisen toimintamalli perusopetuksessa](#)

[Nikotiinituotteet \(tupakka, nuuska, sähkösavuke\) puuttumisen toimintamalli perusopetuksessa](#)

[Päihteet \(alkoholi, huumeet\) puuttumisen toimintamalli perusopetuksessa](#)

3.5. Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu-yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Kouluyhteisön ja -ympäristön on suojattava terveyttä. Hyvät työ- ja opiskeluolosuhteet luovat edellytykset koko opiskeluyhteisön hyvinvoinnille, työ- ja opiskelukyvyn säilyttämiselle sekä tulokselliselle oppimiselle. Oppilaan terveyden edistämiseksi on kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus tarkastettava yhteistyössä oppilaitoksen ja sen oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön, pelastusviranomaisen ja tarvittavien muiden asiantuntijoiden kanssa.

Työolot tutkitaan joka kolmas vuosi työsuojeluviranomaisten aloitteesta. Tarkastuksesta laaditaan raportti ja samoin todetuista puutteista ja niiden korjaamisesta laaditaan suunnitelma. Arvioinnissa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain. Muiden viranomaisten toimesta tarkastuksia suoritetaan heidän omien aikataulujen ja tarkastusvälien puitteissa. Kouluyhteisön ja -ympäristön tulee olla terveellinen, turvallinen, esteetön ja esteettisesti viihtyisä. Fyysiset työolot, kuten sisäilman laatu, koulutyön ergonomia, tapaturmavaarat, kalusteiden, sosiaalitilojen, säilytystilojen ja koulun siivouksen asianmukainen taso huomioidaan tarkastuksessa. Tarkastuksessa tulee käydä läpi opiskeluhuoltosuunnitelma. Oppilas- ja opiskelija-huoltolaki (1287/2013)

4.Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhoilossa seurataan ja edistetään oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä

4.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoiltopalveluihin

Sysmän Yhteiskoulun ja lukion koulun henkilökunnalla, oppilailla ja heidän huoltajillaan on tieto koulun opiskeluhoiltopalveluista, ajantasaisista yhteystiedoista ja yhteydenoton käytänteistä. Koulun henkilökunnalla on velvollisuus ohjata oppilas hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoillon etuuksia ja palveluja.

Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana päivänä. Mahdollisuus on järjestettävä myös oppilaan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella, jollei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Arvion tuen tarpeesta ja kiireellisyydestä tekee asianomainen kuraattori tai psykologi yhteistyössä oppilaan ja/tai huoltajan kanssa. Määräajat eivät

koske psykologien kognitiivisia tutkimuksia. Psykologin tai kuraattorin arvion perusteella oppilaalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeleluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa oppilas on ohjattava saamaan muita opiskeluhuollon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa.

Terveystenhoitajan ja lääkärin tavoitettavuus koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa

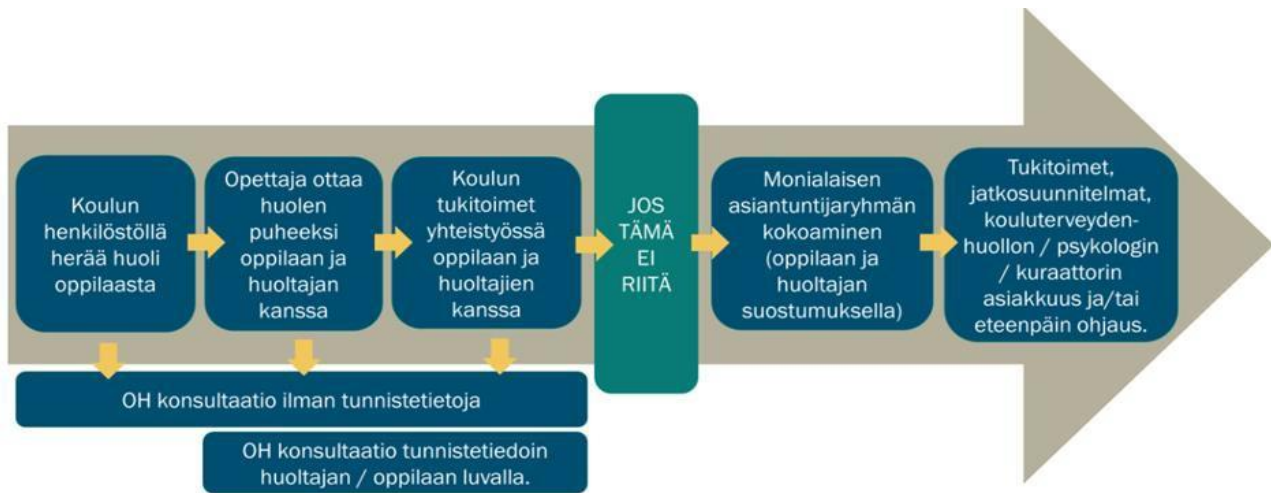
Terveystenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveystenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettuun hoitoon pääsy on järjestettävä terveystenhoitolaissa 51 a ja 51 b §:ssä säädetyn mukaisesti. (19.1.2023/120) oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 17 §

Kouluterveydenhoitajan poissa ollessa oppilaat ohjeistetaan olemaan yhteydessä sote-keskuksen numeroon 044 494 2585.

4.2 Yksittäisen oppilaan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan oppilaan tai hänen huoltajansa suostumuksella yksittäisen oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi, opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi tai muihin palveluihin ohjaamisen selvittämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan ja siihen voidaan kutsua tarvittaessa myös tarpeelliseksi katsottuja muita verkostoyhteistyön tahoja.

“Kun huoli herää” -prosessi, eli puheeksi ottamisen, konsultaation ja monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamisen prosessi.”

Ryhmän koollekutsuja voi konsultoida tarvittaessa rehtoria ja/tai tarvittavia opiskeluhoollon palveluiden edustajia ennen asiantuntijaryhmän kokoamista mm. ryhmän kokoonpanosta. Ennen monialaisen asiantuntijaryhmän jäseneksi nimeämistä tulee koollekutsujan sopia oppilaan ja huoltajan kanssa asiantuntijaryhmän kokoonpanosta. Ryhmän kokoonpanosta ja työskentelyn aloittamisesta voidaan sopia suullisesti, mutta ensimmäisessä kokoontumisessa pyydetään suostumus kirjallisesti. Pääsääntöisesti huoltaja ja/tai oppilas osallistuva asiantuntijaryhmän työskentelyyn. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Vastuuhenkilö tiedottaa sovitusti opetuksen järjestämiseen liittyvät asiat ja sovitut järjestelyt tarvittaville henkilöille. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 16§ ja 18§ muutos 25.5.2022/377) 34 Hallituksen esitys eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi 67/2013 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 18

4.3 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomuksen ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Lain edellyttämistä kirjattavista asioista ovat:

- *oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alakäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot*
- *kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa*
- *kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa*
- *asian aihe ja vireille panija*
- *oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset, toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä nykyiset ja aiemmat tukitoimet*
- *tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma*
- *toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot*

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § (377/2022) ja 21 § 19 (34)

Mikäli sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Opiskeluhoitokertomukset sekä muut opiskeluhoitokertomuksen tehtävissä laaditut ja saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomuksen rekisteriin eli opiskeluhoitokisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa

henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää opiskeluhuoltorekisteriä. Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Niitä voidaan käyttää ainoastaan yksittäisen oppilaan yksilökohtaisen opiskeluhuollon palvelun järjestämiseen tai toteuttamiseen ellei laissa muuta säädetä.

4.4 Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Koulun on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitotoimi tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavan työpäivän ajaksi, järjestetään tarvittavat opiskeluhuoltopalvelut. Perusopetuslaki 36 § 3 mom. ja 36 h § (163/2022)

Opiskeluhuoltopalveluiden vastaanottaminen on yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämisen mukaisesti aina oppilaalle vapaaehtoista. Määräaikaisestä erottamisesta päättää Sysmän hyvinvointivaliokunta. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen edustuksesta käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa säädetään lastensuojelulaissa: Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna lapsen tekemäksi ilmoitetun rangaistavan teon esitutkinnassa ja tuomioistuinkäsittelyssä sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa opetustoimessa vastaavassa toimielimessä, jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta.

4.5 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet koulussa

Luokanopettaja tai -valvoja antaa kouluterveydenhuollolle oman arvionsa oppilaan oppimisesta ja hyvinvoinnista koulussa. Asetuksen 338/2011 (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta) 7 §:n mukaisesti laajaan terveystarkastukseen sisällytetään huoltajan kirjallisella suostumuksella opettajan arvio oppilaan oppimisesta, kehityksestä ja hyvinvoinnista koulussa. Arviossa on oltava tiedot, jotka ovat tarpeellisia terveyden- ja sairaanhoidon tai tuen tarpeen arvioimiseksi sekä niiden järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lomakkeen käyttöönotosta sovitaan terveydenhuollon ja opetustoimen yhteistyössä.

Linkki tarkempiin ohjeisiin:

[Oppilaan oppiminen ja hyvinvointi koulussa -lomake - Käyttöohje kouluterveydenhuoltoon ja opettajille](#)

[Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta | 338/2011 | Lainsäädäntö | Finlex](#)

4.6 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Vanhempien velvollisuus on kertoa koulussa lapsen opettajalle ja avustajalle lapsen sairauksista ja niiden hoidosta. Lapsen sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta erityisjärjestelyt on aina sovittava koulussa lapsi- ja perhekohtaisesti yhteisymmärryksessä kodin ja koulun kanssa.

Kun lapsella on vakava tai pitkäaikainen sairaus, koulussa sovitaan hoitoneuvottelu, johon osallistuvat vanhempien sekä opettajan ja avustajan lisäksi erikoissairaanhoidon edustaja. Hoitoneuvottelussa tarkastellaan ja

selvitetään lapsen selviytymistä koulussa ja hänen mahdollisesti vaatimiaan erityisjärjestelyjä (kuten lääkitys) sekä kirjataan hoitoneuvottelun tulos erilliseen sopimukseen. Kouluneuvotteluihin kutsutaan kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa myös koululääkäri.

Lapsen aloittaessa koulunkäynnin, pyritään järjestämään hoitoneuvottelu jo keväällä tarpeellisten erityisjärjestelyiden suunnittelemiseksi. Hoitoneuvottelun tarpeesta informoi neuvolaterveydenhoitaja. Lapsen sairastuessa vakavasti tai pitkäaikaisesti, hoitoneuvottelu sovitaan mahdollisimman pikaisesti. Hoitoneuvottelua voi ehdottaa myös koulun henkilöstö, mikäli lapsen voinnissa ja jaksamisessa tapahtuu havaittavia muutoksia. Jokaisen aikuisen on velvollisuus auttaa parhaan kykynsä mukaan, jos lapselle koulussa tulee hätätilanne kuten epilepsia-kohtaus, insuliinishokki tai vakava allerginen reaktio. Terveystieteiden ammattilaisen tietämystä tai taitoa ei silloin edellytetä.

Erytisruokavaliot

Todistus erityisruokavaliion tarpeesta -lomake on päivitetty vastaamaan valtakunnallista allergiaohjelmaa, joka korostaa terveyden tukemista. Pysyvistä erityisruokavaliioista, kuten keliakiaruokavaliosta ja diabeetikon ruokavaliosta sekä vaikeista ruoka-allergioista, täytetään todistus erityisruokavaliion tarpeesta ruokailua varten. Lomake toimitetaan terveydenhoitajan kautta ruokapalveluntuottajalle. Kansallisen Allergiaohjelman mukaisesti lieviä oireita (ohimenevä suun kutina tai kirvely tai ihon punoitus) aiheuttavia ruoka-aineita ei tule enää hoitaa välttämällä vaan altistamalla ja vähitellen siedättämällä. Näin ollen lievistä allergioista aiheuttavista ruoka-aineista ei enää laadita välttötodistusta. Uskonnollisista ja eettisistä ruokarajoituksista vanhemmat ilmoittavat erillisellä lomakkeella suoraan koulun keittiöhenkilökunnalle.

5. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhooltopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Oppilaiden, huoltajien, opetus-toimen henkilöstön ja opiskeluhooltopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoollon keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä. Oppilas- ja opiskeluhooltolaki 4 § ja 13 § (377/2022)

5.1. Osallisuus opiskeluhooltosuunnitelman laatimisessa ja yhteisöllinen opiskeluhoolto

Sysmässä on sekä perusopetuksen oppilaskunnan että lukion opiskelijakunnan hallitukset, joiden jäsenet valitaan lukuvuosittain. Oppilas-/opiskelijakunnan hallitusta kuullaan koulun toimintaan liittyvissä asioissa ja he osallistuvat aktiivisesti koulun tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen. Heiltä on edustus hyvinvointivaliokunnan ja opiskeluhoollon ohjausryhmän kokouksissa. Nuorisovaltuusto on myös aktiivisesti kantaa ottava ja nuorten etuja ajava yhteisö, jonka edustajalla läsnäolo-oikeus kunnan päättävissä toimielimissä. Oppilas- ja opiskelijakunnan edustus kutsutaan vuosittain vierailemaan yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään.

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä matalan kynnyksen periaatteella, perusajatuksella kasvatuskumppanuus. Kunnassa toimii vanhempainyhdistys, joka kehittää koulun toimintaa yhteistyössä henkilöstön kanssa ja järjestää tapahtumia, kuten Kodin ja koulun päivä. Sitouttavan kouluyhteistyön kehittämistyössä osallistettiin vanhempainyhdistyksen toimijoita nostamaan esille juuri Sysmän lapsille ja nuorille tärkeimpiä kehittämiskohteita yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa. Vanhempainyhdistyksen edustus kutsutaan

vuosittain vierailemaan yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään

Koulun henkilöstön ja opiskeluhuoltopalveluiden työntekijöiden yhteistyö mahdollistuu säännöllisesti jokapäiväisissä tapaamisissa sekä henkilöstökouksissa, joihin opiskeluhuoltohenkilöstö osallistuu mahdollisuuksien mukaan. Mitä kuuluu? -kyselyt ja tunnetaitotunnit pidetään yhteistyössä.

Tärkeitä hyvinvointia tukevia tahoja ovat mm. nuorisotoimi, järjestöt, srk, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi. Nuorisotoimi ja seurakunta järjestävät yhteistyössä koulun henkilöstön ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa mm. ryhmäytymistapahtumia. Sidosryhmien järjestämistä lasten- ja nuorten tapahtumista tiedotetaan Wilman kautta.

5.2. Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Koulun henkilöstöä on perehdytetty ja koulutettu sitouttavan koulu yhteistyön mallin käyttöön. Henkilöstöä on koulutettu ja koulutetaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen käsittelemisessä käytettävien materiaalien käyttöön. Henkilökunnalle tulossa keväällä 2026 Restoratiivisen lähestymistavan ja sovitte-
telun koulutus. Tarkoituksena on tulevina vuosina kouluttaa suurin osa henkilökunnasta restoratiivisen mallin mukaisesti.

5.3. Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Opettajien ja eri alojen asiantuntijoiden välinen yhteistyö sekä sitä tukevat rakenteet ovat keskeisiä oppimista tukevien opetusjärjestelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Moniammatillinen yhteistyö tuen suunnittelussa: Oppimisen tuen ja sairaalaopetuksen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tarvittaessa opiskeluhoollon ammattilaiset yhdessä opettajien ja erityisopettajien kanssa. Yhteistyön laajuus harkitaan aina tapauskohtaisesti. Oppilasta ja hänen huoltajiaan kuullaan opiskeluhoollon osallistumisesta.

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi: Tuen tarpeen arviointi käynnistyy, kun oppilasta opettavat opettajat toteavat, että ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä oppilaan oppimisen tai koulunkäynnin tukemiseen. Oppilas tai huoltajat voivat myös itse tuoda esille huolensa ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittäväydestä. Tukitoimien tarvetta arvioidaan ja niistä tehdään lainmukaiset päätökset mahdollisimman nopeasti, jos ryhmäkohtainen tuki ei riitä. Arviointi voidaan aloittaa poikkeuksellisesti jo ennen perusopetuksen alkua, jos on selvää, että ryhmäkohtainen tuki ei tule riittämään.

Arvioinnin toteutus: Tuen tarpeen arvioinnin tekevät ensisijaisesti oppilaan opettajat. Jos arviointi edellyttää monialaista osaamista, siihen voidaan kutsua mukaan opiskeluhoollon toimijoita tai muita asiantuntijoita. Oppilaan näkökulmat selvitetään ja huomioidaan hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua arviointiin. Moniammatillinen yhteistyö voi tukea arviointia, mutta se ei ole edellytys tuen päätösten tekemiselle tai toteuttamiselle, ellei oppilaan etu sitä vaadi. Hallintopäätös tuesta ei voi perustua pelkästään lääketieteelliseen arvioon, eikä opetuksen järjestäminen voi korvata muiden toimijoiden vastuulla olevia palveluja.

Oppilaskohtaiset tukitoimet ovat esimerkiksi:

- erityisopettajan antama opetus pienryhmässä tai muun opetuksen yhteydessä
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä
- erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa
- oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet (POL 31 § 1 mom.)

Viimesijainen tukimuoto: oppimäärän rajaaminen: Jos tarjotut tukitoimet eivät riitä oppilaan suoriutumiseen perusopetuksen oppimäärästä, voidaan viimesijaisena keinona rajata oppiaineen oppimäärää. Rehtori tekee päätöksen oppimäärän rajaamisesta oppilaskohtaisen tuen arviointiin perustuvan suunnitelman pohjalta.

Joustava perusopetus (JOPO)

Tällä hetkellä Sysmässä ei ole joustavaan perusopetukseen perustuvaa koulutusmuotoa. Tarvittaessa joustava perusopetus voidaan aloittaa noudattaen valtakunnallisia joustavan perusopetuksen perusteita, jotka sovelletaan paikalliseen toimintaympäristöön

5.4. Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus

Kanervikon koulussa järjestetään sairaalaopetusta. Sairaalakoulussa annetaan oppimista ja koulunkäyntiä edistävää ja ylläpitävää sekä oppilaan hoitotavoitteita tukevaa kokonaiskuntoutuksellista opetusta. Opetukseen ovat oikeutettuja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen osastohoidossa olevat oppivelvolliset oppilaat sekä myös muussa erikoissairaanhoidossa (avohoito) olevat oppivelvolliset oppilaat, joiden koulunkäynti on keskeytynyt, on vaarassa keskeytyä tai joiden

opetusta ei ole saatu muutoin järjestettyä oppilaan edun mukaisesti.

Avohoidossa olevan oppilaan opetuksen järjestämisestä sairaalakoulussa sovi-
taan yhdessä sairaalakoulun sijaintikunnan, erikoissairaanhoidon, oppilaan ope-
tuksen järjestäjän sekä oppilaan kotikuntalain mukaisen kotikunnan kanssa. Jär-
jestelyissä kuullaan oppilasta, tämän huoltajaa ja oppilaan opetuksen järjestäjää.
Sairaalakoulun avo-opetukseen ottamisesta päättää sairaalakoulun rehtori. Op-
pilaspaikka edellyttää hoitavan lääkärin puoltoa ja avo-oppilaana olemisen edel-
lytyksenä on aktiivinen ja toimiva hoitokontakti erikoissairaanhoidossa sekä hoi-
don sitoutuminen koulun kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Sairaalakoulussa opiskellessaan oppilas pysyy oman koulunsa oppilaana. Oppi-
laat noudattavat ensisijaisesti oman koulunsa opetussuunnitelmaa. Opetuksen
järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan psyykkiset ja fyysiset voimavarat. Op-
pimista arvioidaan yhteistyössä oppilaan oman koulun kanssa. Sairaalakoulujak-
son aikana tehdään tiivistä yhteistyötä sairaalakoulun, huoltajien, oman koulun,
hoidon sekä tarvittaessa sosiaalitoimen toimijoiden kesken. Moniammatillisen yh-
teistyön tavoitteena on mahdollistaa koulunkäynti poikkeavassa elämäntilan-
teessa sekä tukea oppilaan kuntoutumista ja toimintakyvyn paranemista. Tämä
mahdollistaa oppilaan paluun omaan kouluun tai siirtymisen toisen asteen opin-
toihin. Sairaalakoulu tarjoaa tarvittaessa muille kouluille konsultaatiota ja koulu-
tusta opetuksen järjestämisen tueksi erityisissä tilanteissa.

5.5 Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Lahden perusopetuksessa konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua järjestää Ka-
nervikon koulu ja se on tarkoitettu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kunnille.
Konsultoinnin tavoitteena on osaamisen jakaminen ja haastavien tilanteiden yh-
teinen tarkastelu konsultaatiota pyytäneen tahon kanssa.

Konsultatiiviseen sairaalaopetuspalveluun hakeudutaan yksittäisen oppilaan, op-
pilasryhmän tai koulu yhteisön tilanteen tarkastelemiseksi ja tuen rakenteiden

suunnittelemiseksi. Konsultaatioprosessi ja konsultaatioon hakeutuminen kuvataan Kanervikon koulun kotisivuilla Kanervikon koulu - Lahti. Yksittäistä oppilasta koskevaan konsultointipyyntöön tulee olla huoltajan lupa.

Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu voi olla esimerkiksi verkostoyhteistyötä, puhelinkonsultaatiota, koulutusten tarjoamista sekä lähikonsultointia (kuten seurantakäynnit ja niihin liittyvät palautekeskustelut).

6. Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Sysmän kunnan nuorisotoimi ja Tainionvirran seurakunta tekevät tiivistä yhteistyötä. Sysmä on tunnettu kulttuuripitäjä myös musiikin osalta ja oppilaiden hyvinvointia ylläpitävänä tekijänä nähdään tärkeänä resurssointi musiikkikasvatukseen ja musiikkitapahtumien tarjoamiseen.

Sysmässä toimii yhdistetty nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto ja ehkäisevän työnryhmä (Pete-ryhmä). Työryhmä on moniammatillinen ja siihen kuuluvat erityisopettaja, apulaisjohtaja, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, varhaiskasvatuspäällikkö, etsivä nuorisotyöntekijä/ehkäisevän työn koordinaattori, yhteisöohjaaja, koulunuorisotyöntekijä, hyvinvointipäällikkö, työllisyyskoordinaattori, sosiaaliohjaaja, seurakunnan nuoriso-ohjaaja, diakoni sekä edustajat TE-toimistosta, poliisista, vanhempainyhdistyksestä, MLL:sta, kunnanhallituksesta ja hyvinvointivaliokunnasta.

Lape-työryhmään kuuluvat rehtori, erityisopettaja, johtava koulukuraattori, varhaiskasvatuspäällikkö, hyvinvointipäällikkö, vanhempainyhdistyksen edustaja, seurakunnan nuoriso-ohjaaja ja oppilas- ja opiskelukunnan hallituksen edustajat. Lape-ryhmä toimii opiskeluhuollon ohjausryhmänä.

6.1 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhollost.

Oppilaitoksen ja opiskeluhuollon henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon etuuksia ja palveluja.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 §

Koulu tiedottaa lukuvuosittain koulun henkilöstölle, huoltajille ja oppilaille/opiskelijoille opiskeluhoitotyön pääperiaatteista ja osallistaa heidät yhteisöllisen työn suunnitteluun. Wilman ja koulujen kotisivujen kautta tiedotetaan yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön palveluiden piiriin hakeutumisesta. Informaatiota opiskeluhoitohenkilöstöstä annetaan lisäksi koulujen ilmoitustauluilla ja henkilöstön vastaanottotilojen läheisyydessä

7 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi, kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä ja syrjinnältä sekä kriisisuunnitelma

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Perusopetuslaki 29 § (30.12.2013/1267) Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Perusopetuslaki (11.3.2022/163)

Turvalliseen opiskeluympäristöön kuuluu psyykinen, sosiaalinen, fyysinen, pedagoginen turvallisuus ja digitaalisten alustojen turvallinen käyttö.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. 29§ (11.3.2022/163)

“Hyvä kohtelu on jokaisen oppilaan oikeus. Turvallisessa opiskeluympäristössä oppilas voi keskittyä opiskeluun ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltuen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille. Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat opiskeluympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Oppilas tai koulun henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten ja nuorten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä. Oppilaan kokemaa kiusaamista, häirintää, syrjintää tai väkivaltaa voi tulla esille oppilaan, huoltajan tai henkilöstön kertomana.

Kun asia tulee tietoosi, sinulla on velvollisuus selvittää tilanne ja myös puuttua tunnistettuun kiusaamiseen, häirintään, syrjintään ja väkivaltaan niin, että se päättyy opiskeluympäristössä. Huomioi selvittämisessä erityisesti oppilaiden kuuleminen. Oppilaiden välisiä tilanteita ratkaistaessa on tärkeää huomioida lasten ikä ja kehitystaso.”

[Ohjeita ja työkaluja kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen | Opetushallitus](#)

Päijät-Hämeessä tehdään kehittämistyötä vuosien 2025-2027 aikana kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyn sekä siihen puuttumisen parissa. Opetushallitus rahoittaa hanketta, jonka aikana kehitetään ja otetaan käyttöön Päijät-Hämeen peruskoulujen yhteinen kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyn ja puuttumisen toimintamalli, jossa kuvataan ennaltaehkäisyn ja puuttumisen tasot. Hankkeen tavoitteena on edistää ja tukea turvallista ja yhteisöllistä toimintakulttuuria sekä vahvistaa monialaista yhteistyötä kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi.

Hankkeelle on valittu kehittämisryhmä, johon kuuluu edustaja jokaisesta Päijät-Hämeen kunnasta.

Sysmässä käydään käytänteet yllä mainituissa tilanteissa läpi koulun henkilöstön ja opiskeluhuollon henkilöstön kanssa lukuvuosittain ja päivitetään ne tarvittaessa. Tiedottamisen tapa ja ajankohta kirjataan opiskeluhuollon vuosikelloon, joka liitetään lukuvuosisuunnitelmaan.

7.1 Kiusaamiseen puuttuminen ja seuranta

Sysmän Yhteiskoulun henkilöstöä koulutetaan kevätlukukaudella 2026 restoraatiivisen lähestymistavan ja sovittelun (RESTO) toteuttamiseen omassa työssään ja erilaisissa konfliktitilanteissa.

Sysmän Yhteiskoulussa toimii KiuVas – eli kiusaamisen vastainen tiimi. Tiimin kokoonpano määritellään lukuvuoden alussa. Koululle on laadittu malli, jota käytetään tilanteissa, jossa kiusaamista on havaittu. [KiuVas.JPG \(1125x791\)](#) Oppilaiden kanssa keskustellaan tilanteesta ja tehdään kirjallinen sopimus kiusaamisen loppumiseen.

Jokaisen koulu- tai oppilaitosyhteisön jäsenen tulee tunnistaa kiusaaminen ja sen erilaiset muodot sekä tuntee yhteisön tavat kiusaamistilanteisiin puuttumisessa. Parasta kiusaamisen vastaista työtä on sen ennalta ehkäisy. Varhainen tunnistaminen ja tehokas puuttuminen kiusaamistilanteisiin ehkäisee myöhempiä kiusaamisesta aiheutuvia, usein vakavia psykososiaalisia

vaikutuksia. Kiusaamiseen puuttuminen on useassa laissa edellytetty virkavelvollisuus. [Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa](#)

Koulukuraattori ja koulunuorisotyöntekijä pitävät jokaiselle peruskoulun luokalle neljä hyvinvoinnin oppituntia lukuvuodessa. Oppituntien teemat ovat ryhmäytytys, tunnetaidot, hyvinvointi arjessa ja tulevaisuus. Tämän lisäksi koulukuraattori ja koulunuorisotyöntekijä vastaavat koululta nousevaan tarpeeseen järjestämällä ylimääräisiä jatkoryhmäytyksiä, teematunteja tai pienryhmätoimintaa

7.2 Väkivaltaan ja häirintään liittyvä puuttuminen ja seuranta

Lasten, oppilaiden tai opiskelijoiden kohtaamaan väkivaltaan riippumatta sen muodosta on aina puututtava. Esimerkiksi lapsen ja nuoren käytöksen muuttuminen, selvittämättömät poissaolot tai havainto lapsen joutumisesta laiminlyönnin kohteeksi on aina selvitettävä. Tapahtumien taustalla voi olla lapsen tai nuoren kohtaama väkivaltaa.

Väkivaltaan puuttuminen tehdään lapsen iän, kasvun ja kehityksen huomioivalla tavalla. Jo epäily lasta tai nuorta kohdanneesta aikuisen tekemästä väkivallasta riittää opettajan tai rehtorin poliisille tai lastensuojeluun tehtävään anonymiin konsultointiin, ja tarvittaessa rikosilmoituksen tai lastensuojeluilmoituksen tekemiseen. Myös sosiaalisessa mediassa ja verkossa tapahtuvaan väkivaltaan on puututtava, jos tilanteet tai teot tulevat kasvatuksessa tai koulutuksessa lapsen, oppilaan tai opiskelijan työpäivän aikana esille.

Linkejä kriisi, uhka- ja vaaratilanteiden sekä kiusaamisen ja väkivallan varalle

[Kriiseihin varautuminen ja toiminta äkillisessä kriisitilanteessa | Opetushallitus](#)

[Psykososiaalisen tuen järjestäminen Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Kiusaamisen ja väkivallan tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja puuttuminen | Opetushallitus](#)

Rakentavaa vuorovaikutusta - demokraattisen osallisuuden vahvistaminen, vihapuheen ja väkivaltaisen radikalismien ennaltaehkäisy: [Rakentavaa vuorovaikutusta | Opetushallitus](#)

Häirinnän ehkäisyssä ja siihen puuttumisessa noudatetaan valtakunnallista ohjeistusta: [Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa | Opetushallitus](#)

Paikallista ohjeistusta: Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja siihen puuttuminen Päijät-Hämeen kouluissa ja oppilaitoksissa [Turvallisuussuunnitelmaohjeistus](#)

Muita seksuaaliseen häirintään ja väkivaltaan liittyviä ohjeistuksia: FGM puheeksiotto on luettavissa [lastensuojelun käsikirjasta](#).